

Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo

Presentación do centro

A Facultade de Ciencias Empresariais de Ourense está localizada no Edificio Xurídico Empresarial do Campus Universitario en pleno centro da cidade.

A oferta educativa para o próximo curso 2011-2012 no Centro é:

Tres títulos de Grao:

- **GRADO EN ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS**
- **GRADO EN TURISMO**
- **GRADO EN CONSULTORÍA E XESTIÓN DA INFORMACIÓN**

Tamén se está a impartir:

- **Curso Ponte para o Grao en ADE**
- **Curso Ponte para o Grao en Turismo**

Se es Diplomado/a en Ciencias Empresariais ou Turismo podes obter o teu Grao en Administración e Dirección de Empresas(ADE) ou o Grao en Turismo en un só curso académico.

En canto á oferta de **POSGRAOS** da Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo:

- **MASTER OFICIAL EN CREACIÓN, DIRECCIÓN E INNOVACIÓN NA EMPRESA.**
- **MASTER OFICIAL EN DIRECCIÓN E PLANIFICACIÓN DO TURISMO.**
- **MASTER OFICIAL EN XESTION EMPRESARIAL DO DEPORTE**

Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web <http://www.fcetou.uvigo.es/>

¡Ven a visitarnos!

Grao en Administración e Dirección de Empresas

Materias

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004G020V01501	Decisións de financiamento	1c	6
004G020V01502	Dirección comercial II	1c	6
004G020V01503	Dirección estratéxica	1c	6
004G020V01504	Réxime fiscal da empresa I	1c	6

O04G020V01505	Teoría da organización	1c	6
O04G020V01601	Análise contable	2c	9
O04G020V01602	Contabilidade de custos	2c	9
O04G020V01603	Dirección estratéxica internacional	2c	6
O04G020V01604	Valoración de activos	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Decisiones de financiamiento				
Materia	Decisiones de financiamiento			
Código	004G020V01501			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Villanueva Villar, Mónica			
Profesorado	Gonzalez Sanchez, Maria Beatriz Mareque Alvarez-Santullano, Maria Mercedes Villanueva Villar, Mónica			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Interpretación y toma de decisiones de financiación en todas las posibles modalidades: autofinanciación y financiación externa. Análisis del sistema financiero.. Estimación del coste de las diferentes alternativas			

Competencias de titulación	
Código	
A2	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
A3	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
A4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B18	Compromiso ético no traballo

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
(*)Posuír e comprender coñecementos achega de: Os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	A2 A3 A6 A8 A12	B1 B3
(*)Posuír e comprender coñecementos achega de: Interrelacións existentes entre os distintos *subsistemas que conforman o sistema empresarial	A2 A3 A6 A8 A12	B1 B3
(*)Identificar a *xeneralidad dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	A2 A3 A6 A8 A12	B1 B3

(*)Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica	A2 A6 A8 A12 A16	B1 B3 B4 B8 B10
(*)Comunicarse con *fluidez na súa contorna incluíndo competencias *interpersonales de escoita activa, negociación, *persuasión e presentación	A4 A9 A16	B1 B10 B13 B18

Contidos

Tema	
(*)Tema 1. A *FINANCIACION INTERNA DA EMPRESA	(*)1.1. A *autofinanciación.1.2. A *autofinanciación e o seu efecto *multiplicador.1.3. A *amortización e o seu efecto *expansivo.1.4. *Amortización técnica e financeira.1.5. Métodos de *amortización técnica e financeira.
(*)Tema 2. A *FINANCIACION EXTERNA: Renda *variable	(*)2.1. Introducción.2.2. Financiamento externo da empresa: renda *variable.2.3. Ampliación de capital.2.4. Tipos de emisións.2.4.1. Emisión simple.2.4.2. Emisión de accións *gratuítas.2.4.3. Emisión de accións novas con dereitos diferentes aos das accións antigas.2.4.4. Emisións de accións de *nominal distinto ao existente con *anterioridad. 2.4.5. Emisións *mixtas.2.4.6. A Operación Branca.
(*)Tema 3. A *FINANCIACION EXTERNA DA EMPRESA: Renda fixa.	(*)3.1. As obrigacións e bonos.3.2. A *rentabilidade, duración e *convexidad dun título de renda fixa.3.3. A variabilidade da renda fixa das obrigacións e bonos.3.4. Os *pagarés de empresa.3.5. O financiamento externo pública.
(*)Tema 4. FINANCIAMENTO EXTERNO *PRÉSTAMOS CRÉDITOS	(*)4.1. *Préstamos.4.1.1. Persoais.4.1.2. *Hipotecarios.4.2. Créditos.4.2.1. Comisións.4.2.2. Cálculo de intereses.4.3. Desconto de efectos comerciais.4.3.1. Concepto e modalidades.4.3.2. Vantaxes e inconvenientes.4.4. *Leasing.4.4.1. Concepto e modalidades.4.4.2. Vantaxes e inconvenientes.4.5. *Factoring.4.5.1. Concepto e modalidades.4.5.2. Vantaxes e inconvenientes.4.6. *Confirming.4.6.1. Concepto e modalidades.4.6.2. Vantaxes e inconvenientes.4.7. Custo dos recursos utilizados.4.7.1. Custo de capital.4.7.2. Elementos de custo dunha fonte de financiamento. 4.7.3. Cálculo do custo efectivo dunha fonte de financiamento.
(*)Tema 5. SISTEMA FINANCEIRO ESPAÑOL: INSTITUCIÓN FINANCEIRAS	(*)5.1. Introducción ao Sistema Financeiro.5.2. Institucións financeiras bancarias.5.3. Institucións financeiras non bancarias.
(*)Tema 6. SISTEMA FINANCEIRO ESPAÑOL: MERCADOS FINANCEIROS.	(*)6.1. Clasificación.6.2. O mercado de valores.6.3. O mercado de Débeda Pública.6.4. O mercado de Débeda *Corporativa.6.5. Mercado de produtos Financeiros Derivados (*MEFF).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	29	43.5	72.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	13.5	20.25	33.75
Titoría en grupo	5	25	30
Probas de resposta curta	0.5	3	3.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1.5	8.75	10.25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	(*)Exposición en el aula, por parte del profesor de los contenidos más relevantes y de mayor dificultad conceptual. Posibilidad de resolución y desarrollo de ejemplos prácticos con el objetivo de clarificar los conceptos teóricos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	(*)Propuesta de ejercicios en el aula, como complemento de las sesiones magistrales, con resolución guiada por el docente.
Titoría en grupo	(*)Tutorización y exposición de la realización de forma autónoma o en grupos de ejercicios propuestos previamente a las sesiones. Dos sesiones se dedicarán a la realización de test sobre los contenidos teóricos expuestos en las sesiones magistrales.

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Resolución de problemas e/ou ejercicios	
Titoría en grupo	

Avaliación		
	Descripción	Cualificación
Titoría en grupo	(*)Evaluación de la exposición de la realización de forma autónoma o en grupos de ejercicios propuestos previamente a las sesiones: 10%. Evaluación mediante la realización de test sobre los contenidos teóricos expuestos en las sesiones magistrales: 30%. En las pruebas se exigirá un nivel mínimo para superarlas.	40
Pruebas de resposta curta	(*)Resolución de una prueba escrita presencial, al final del cuatrimestre, sobre la parte teórica de la materia. Se exigirá un nivel mínimo obligatorio para superarlas.	10
Resolución de problemas e/ou ejercicios	(*)Resolución de una prueba escrita presencial, al final del cuatrimestre sobre la adquisición de competencias de conocimiento, destrezas en la práctica y adaptación a nuevas situaciones. Se exige un nivel mínimo obligatorio para superarla.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Pisón Fernández, Irene, **Dirección y gestión financiera de la empresa**, Pirámide, 2001,
 Suárez Suárez, Andrés-Santiago, **Decisiones óptimas de inversión y financiación en la empresa**, Pirámide, 2005,
 López Lubián, Francisco; García Estévez, Pablo, **Finanzas en el mundo corporativo. Un enfoque práctico.**, Mc Graw Hill, 2005,

Páginas webs recomendadas:

www.bolsamadrid.es
 www.bolsasymercados.es
 www.aebanca.es
 www.ceca.es
 www.unacc.es
 www.tesoro.es

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Valoración de activos/O04G020V01604

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Decisións de investimento/O04G020V01402

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección comercial II**

Materia	Dirección comercial II			
Código	004G020V01502			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Pita Castelo, Jose			
Profesorado	Pita Castelo, Jose			
Correo-e	jpita@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	(*)La asignatura Dirección Comercial II tiene como finalidad el continuar con el desarrollo de los conceptos básicos de marketing vistos en Dirección Comercial I, en este caso, enfocándonos en la parte más operativa del marketing, es decir, en la toma de decisiones.			

Competencias de titulación

Código	
A5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
A13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
A14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
B15	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
B17	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
B18	Compromiso ético no traballo
B19	Motivación pola calidade e mellora continua

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
(*)(*)La5	A5	
	A6	
	A7	
(*)(*)	A9	
	A10	
(*)(*)	A13	
(*)(*)	A14	
	A16	
(*)(*)		B1
(*)(*)		B2
		B5
		B8
		B9

(*)(*)	B10
(*)(*)	B11
(*)(*)	B13
(*)(*)	B14
(*)(*)	B15
(*)(*)	B17
(*)(*)	B18
(*)(*)	B19

Contidos

Tema	
Tema 1. Producto	1.1 concepto 1.2 clasificación 1.3 decisiones sobre productos 1.4 estrategias de marca 1.5 servicios
Tema 2. Desarrollo de nuevos productos y ciclo de vida	2.1 desarrollo de nuevos productos 2.2 estrategias del ciclo de vida del producto
Tema 3. Precio	3.1 concepto 3.2 fijación de precios 3.3 estrategias de precios
Tema 4. Distribución	4.1 concepto e importancia 4.2 niveles del canal 4.3 comportamiento y organización del canal 4.4 minoristas y mayoristas
Tema 5. Comunicación	5.1. concepto 5.2 proceso de comunicación 5.3 mix de comunicación de marketing
Tema 6. Herramientas de comunicación	6.1. publicidad 6.2 relaciones publicas 6.3 promoción de venta 6.4 venta personal 6.5 marketing directo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	30	60
Estudo de casos/análises de situacións	15	10	25
Presentacións/exposicións	1	1	2
Traballos tutelados	5	15	20
Probas de resposta curta	2	41	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Clase presencial de exposición de los contenidos teóricos de la asignatura, impartida por el/la profesor/a a la totalidad del alumnado. Se recomienda al estudiante que trabaje previamente el material entregado por el profesor y que se consulte la bibliografía recomendada para completar la información con el fin de seguir las explicaciones y participar activamente en las cuestiones y preguntas planteadas a lo largo de la clase.
Estudo de casos/análises de situacións	Análisis de un hecho, problema o suceso real con la finalidad de conocerlo, interpretarlo, resolverlo y reflexionar sobre el mismo para potenciar y completar conocimientos. El profesor indicará al alumno las preguntas y/o material necesario para que pueda elabora informes con sus respuestas.
Presentacións/exposicións	Presentación delante de la clase de los estudios de casos/análisis de situaciones realizadas
Traballos tutelados	El estudiante, de manera individual o en grupo, debe preparar elaborar un documento sobre la temática de la materia. Se podrán realizar memorias, ensayos, resúmenes de lecturas, conferencias, etc o actividades similares donde el alumno prepara y comparte su trabajo de forma crítica. Generalmente se trata de una actividad autónoma o en grupo del/de los estudiante/s que incluye la búsqueda y recogida de información, lectura y manejo de bibliografía, redacción...

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Trabajos tutelados	Se dará atención personalizada para la realización de los trabajos tutelados

Avaliación		
	Descripción	Cualificación
Estudio de casos/análises de situaciones	Realización de casos prácticos	20
Presentaciones/exposiciones	Presentación de casos prácticos	10
Trabajos tutelados	Realización de trabajos con supervisión	10
Pruebas de respuesta corta	Exámenes tipo test o de respuesta corta. No de tema a desarrollar. Pruebas para evaluación de competencias adquiridas que incluyen preguntas cerradas con diferentes alternativas de respuesta (verdadero/falso, elección múltiple, emparejamiento de elementos...). Os alumnos seleccionan una/s respuesta/s entre un número limitado de posibilidades. Las respuestas erróneas penalizan.	60

Otros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar la asignatura se requiere satisfacer dos condiciones: (1) obtener una puntuación

mínima de 5 puntos en el conjunto de las pruebas a evaluar y (2) obtener como mínimo 4 puntos en el examen final (puntuado sobre 10).

La asistencia a clase y la realización de las tareas propuestas por el profesor es obligatoria. La puntuación obtenida por la participación así como la realización y entrega de todas aquellas tareas establecidas por el profesor (casos, ejercicios, supuestos, exposiciones, memorias, ?), se mantiene en las convocatorias de Junio y Julio pero NO se guardará para cursos sucesivos.

Aquellos alumnos que no cumplan los requisitos exigidos de participación y/o asistencia a la materia así como de entregas de tareas propuestas y, por tanto, no superen la asignatura tendrán derecho a un examen, que no necesariamente coincidirá con el examen del resto de los alumnos.

Los alumnos que opten por seguir la evaluación NO continua serán examinados mediante una prueba escrita valorada sobre 10 puntos, que no necesariamente coincidirá con el resto de los alumnos. En este caso, los alumnos deben indicar expresamente su deseo de no seguir la evaluación continua a principio de curso (durante el mes de septiembre)

Bibliografía. Fontes de información

Philip Kotler y Gary Armstrong, **Principios de Marketing**, 2008,

Kotler, y otros, **Dirección de Marketing**, 2006,

Kotler, P.; Armstrong, G., **Fundamentos de Marketing**, 2008,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección estratéxica**

Materia	Dirección estratéxica			
Código	004G020V01503			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Molinos Casal, Juan José			
Profesorado	Molinos Casal, Juan José Rodríguez de la Fuente, Marta			
Correo-e	juanjo.molinos@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección
A2	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
A3	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
A4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
A5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
A11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
B15	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
B16	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
B18	Compromiso ético no traballo
B19	Motivación pola calidade e mellora continua

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
(*)	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7	
(*)	A8 A9 A10 A11 A12	
(*)	A15 A16	B1 B2 B3
(*)		B4 B5 B8 B9 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B19

Contidos	
Tema	
(*)	(*)
(*)2. A contorna xeral da *empreas	(*)
(*)3. Análise *estructural dos sectores industriais	(*)
(*)4. A contorna interna da empresa	(*)
(*)5. *Estratégias *competitivas *genéricas	(*)
(*)6. Estratexias segundo o ciclo de vida da empresa (I): estratexias de crecemento	(*)
(*)7. A *implementación da estratexia	(*)

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	15	22.5	37.5
Titoría en grupo	2	3	5
Presentacións/exposicións	4	12	16
Sesión maxistral	24	36	60
Traballos e proxectos	2	9	11
Probas de resposta curta	1.5	9	10.5
Estudo de casos/análise de situacións	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	(*)Presentación de casos reais para su análisis y discusión en clase
Titoría en grupo	(*)Tutorías en grupos reducidos. Reuniones que los profesores de la asignatura mantienen con los alumnos para asesoramiento, desarrollo y supervisión de actividades de la asignatura en el proceso de aprendizaje.
Presentacións/exposicións	(*)Presentaciones públicas de los trabajos realizados y casos analizados. El alumno será evaluado de competencias como su capacidad de análisis y síntesis, de comunicación oral o de argumentación y justificación de las decisiones tomadas.
Sesión maxistral	(*)Exposición por parte del profesor de los contenidos sobre la materia, conceptos teóricos, casos de análisis, etc. El hecho de no asistir no contará negativamente en la evaluación del alumno, pero la asistencia a clases si será tenida en cuenta positivamente en su evaluación.

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Tutoría en grupo	

Avaliación

	Descripción	Cualificación
Presentacións/exposicións	(*)Exposición oral por parte del alumnado de un tema concreto o de un trabajo (previa presentación escrita)	15
Traballos e proxectos	(*)Realización por parte del alumno de un trabajo escrito sobre un tema concreto.	15
Probas de resposta curta	(*)Prueba para evaluar los conocimientos adquiridos por el alumno sobre la materia.	60
Estudo de casos/análise de situacións	(*)Estudio, debate y participación en la resolución de supuestos reales o ficticios de planteamientos estratégicos por parte de empresas.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os estudantes que por motivos xustificadas (laborais, *imposibilidade de *desprazamento diario a *Ourense, de saúde, *etc) non poidan realizar con *normalidade as actividades do sistema de avaliación por defecto, poderán acollerse a un sistema de avaliación para non asistentes:

40%: Estudo de casos, traballos,...: deberán ser realizados e entregados nos prazos fixados.

60%: *Exame final

Bibliografía. Fontes de información

Navas López, J.E. y Guerras Martín, L.A., **La dirección estratégica en la empresa. Teoría y aplicaciones**, 4,

Garrido Bug, S., **Dirección Estratégica**,

Grant, R.M., **Dirección estratégica**,

Ventura Victoria, J., **Análisis estratégico de la empresa**,

Bueno Campos, E., **La dirección estratégica de la empresa: metodología, técnicas y casos**,

Johnson, G. y Scholes, K., **Dirección estratégica**, 7,

Porter, M., **Ventaja competitiva**,

Huete. L., **Construye tu sueño**,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Réxime fiscal da empresa I				
Materia	Réxime fiscal da empresa I			
Código	004G020V01504			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Vaquero Garcia, Alberto			
Profesorado	Lago Peñas, Santiago Vaquero Garcia, Alberto			
Correo-e	vaquero@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición xeral	RFE é unha asignatura que ten como obxectivo introducir ós alumnos no campo da fiscalidade aplicada. En particular, desenvólvense dous dos impostos máis importantes: o IRPF e o Imposto de Sociedades.			

Competencias de titulación	
Código	
A4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
B1	Capacidade de análise e síntese
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
(*)(*)	A4
(*)(*)	A6
(*)(*)	A8
(*)(*)	A11
(*)(*)	B1
(*)(*)	B4
(*)(*)	B10
(*)(*)	B12
(*)(*)	B13

Contidos	
Tema	
Parte I: Introducción ó Sistema Fiscal	Obxectivos básicos. A organización da materia. O método de traballo e a súa avaliación.
Tema 1: Obxectivos e metodoloxía da materia	
Tema 2: Caracterización do Sistema Fiscal Español e bases para a fiscalidade persoal e empresarial	O papel dos Impostos na realidade económica. Composición do Sistema Fiscal. Características básicas das principais figuras tributarias.
Parte II: O Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas.	Elementos básicos do Imposto: contribuínte e unidade familiar, rentas suxeitas e exentas, período impositivo.
Tema 3: Introducción ó IRPF	
Tema 4: Rentas das Persoas Físicas	Rendimentos do Traballo, Rendimentos do Capital, Gañancias e Perdas Patrimoniais
Tema 5: Rentas de Empresarios e Profesionais individuais	Elección do réxime de estimación da renda. Determinación da renda en Estimación Directa e Estimación Obxectiva.
Tema 6: Liquidación do IRPF	Integración e compensación das rentas. Mínimo Persoal e Familiar. Cuota Integra e Deducións.

Parte III: O Imposto sobre Sociedades. Tema 7: Introducción ó IS.	Elementos básicos do Imposto: contribuinte, Resultado Contable e Base Imponible. Periodo impositivo. Imputación temporal de ingresos e gastos.
Tema 8: Operacións determinantes da Base Imponible	Gastos non deducibles. Amortizacións. Arrendamento Financeiro. Deterioro de Valor e Transmisións Patrimoniais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	0.5	0	0.5
Sesión maxistral	22	22	44
Prácticas de laboratorio	22	22	44
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2.5	13	15.5
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	16	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Presentación do contido e obxectivos da materia. Metodoloxía de traballo e sistemas de control e avaliación.
Sesión maxistral	Para cada tema o docente presentará na aula as cuestións mais relevantes e formulará a metodoloxía a seguir para interpretar as consecuencias e efectos prácticos da norma tributaria. Posteriormente o alumno deberá revisar de forma autónoma os contidos expostos.
Prácticas de laboratorio	As sesións prácticas terán lugar en seminarios e en aulas de informática. En cada sesión se proporán casos a estudar en grupos reducidos (de 3 alumnos no caso de seminarios e individualizados no caso das prácticas informáticas) que deberán comentar, resolver e defender. O alumno disporá previamente dos enunciados dos casos a través da Plataforma Tema e deberá elaborar unha primeira proposta de solución xustificada que deberá entregar previamente ó desenvolvemento da sesión presencial. En todos os casos, o alumno disporá posteriormente da solución comentada que lle servirá de material adicional de estudo.
Prácticas autónomas a través de TIC	Cada semana, despois da sesión maxistral, abriráse un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na Plataforma Tema, relativo os contidos desenvolto na sesión maxistral. Trátase de actividades non presenciais que posibilitan o seguimento e avaliación do alumno, que deberá responder nos prazos sinalados. En cada caso, o alumno disporá posteriormente da solución que lle permita verificar os resultados acadados.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Durante as prácticas de laboratorio, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolveren cualquera tipo de dúbida referente á materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticas de laboratorio	Durante as prácticas de laboratorio, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolveren cualquera tipo de dúbida referente á materia.	10
Prácticas autónomas a través de TIC	Avaliaráse e puntuaráse a resolución dos casos propostos despois de cada sesión maxistral. Este apartado de traballo persoal puntuaráse sobre un máximo global de 2 puntos.	20

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Rematada a docencia presencial, o alumno deberá realizar unha proba escrita que consistirá na resolución de casos prácticos de liquidación do IRPF e do Imposto de Sociedades. O alumno deberá resolver de xeito individualizado os casos propostos xustificando as decisións adoptadas. Esta proba escrita final avaliaráse cunha puntuación máxima de 5.	50
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Ó remate das partes II e III do programa da materia, en dúas das sesións prácticas presenciais, proporáse un boletín de casos que o alumno deberá resolver de xeito individual e que permitirá avaliar o seu nivel de coñecementos ata ese momento. Cada unha destas dúas probas puntuarase cun máximo de 1 punto.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia o alumno deberá acadar unha puntuación mínima de 5 puntos. Os alumnos que non superen o examen na convocatoria ordinaria, pero que teñan superadas as prácticas e traballos na avaliación continua, manterase este última nota na segunda convocatoria

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

- Selección de lexislación relativa ó IRPF e ó Imposto de Sociedades.
- Esquemas básicos e supostos prácticos. Plataforma Tema.
- Manuel Practico Renta. Axencia Tributaria. Edición actualizada.
- Manual Práctico Sociedades. Axencia Tributaria. Edición actualizada.
- Gabinete xurídico do Centro de Estudos Financeiros: "Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas. Casos Prácticos" . Madrid: editorial CEF (edición actualizada).
- Gabinete xurídico do Centro de Estudos Financeiros: "Impuesto sobre Sociedades. Casos Prácticos" . Madrid: editorial CEF (edición actualizada).
- Moreno Moreno, Mª Carmen e Paredes Gómez, Raquel: " Fiscalidad Individual y Empresarial. Ejercicios resueltos" . Madrid: editorial Cívitas (edición actualizada).
- Albi Ibáñez, Emilio: "Sistema Fiscal Español. Volumen 1" . Barcelona: editorial Ariel (edición actualizada).

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

- Díaz Arias, José Manuel: "Ley comentada del Impuesto sobre Sociedades. Concordada, jurisprudencia, consultas tributarias y doctrina " . Barcelona: editorial Deusto (edición actualizada).
- Pla Vall, Ángeles e Salvador Cifre, Concha: "Impuesto sobre Sociedades. Régimen General y empresas de reducida dimensión" . Valencia: editorial Tirant lo Blanch (edición actualizada).
- "Memento Práctico Fiscal" . Madrid: ediciones Francis Lefebvre (edición actualizada).

ENLACES DE INTERNET DE INTERESE

- Agencia Tributaria: www.aeat.es
- Instituto de Estudios Fiscales: www.ief.es
- Instituto Nacional de Estadística: www.ine.es
- Estadísticas OCDE: www.oecd.org

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Teoría da organización**

Materia	Teoría da organización			
Código	004G020V01505			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rivo López, Elena			
Profesorado	Rivo López, Elena			
Correo-e	rivo@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	El alumno debe adquirir a través de esta materia conocimientos y competencias relativos a cómo funcionan las organizaciones, cómo toman decisiones, desarrollan estrategias, se estructuran a sí mismas para la consecución de los objetivos, así como las relaciones de poder que rodean e impregnan las organizaciones y el modo en que las sociedades intereactúan con sus organizaciones.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección
A2	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
A3	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
B15	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
B16	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
B17	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
B18	Compromiso ético no traballo

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Tener conocimiento, y comprender los fundamentos de la teoría de la organización y la evolución del pensamiento con el ánimo de reflexionar sobre su futuro. Se trata de entender el contexto en el que se mueven las organizaciones y cómo éste las condiciona.	A1 A2 A3
Deberán asimilarse conceptos como el de arquitectura organizativa (al tratarse de uno de los elementos esenciales para abordar el diseño desde el pensamiento modernista hasta las redes), comportamiento organizativo(ya que las organizaciones están formadas por personas), desarrollo organizativo (ligado a la generación de alianzas)y aprendizaje organizativo (crucial para afrontar los nuevos tiempos).	A7
Aplicar los procedimientos de análisis y conocimientos adquiridos a la resolución de problemas/cuestiones concretas, tanto a nivel estratégico como operativo, en el ámbito la estructura organizativa de la empresa.	A9 A11 A12 A14
Tener capacidad para buscar, identificar, filtrar y analizar datos relevantes que pueden afectar a la estructura organizativa de la empresa para interpretar su importancia en términos de defender o criticar distintas posturas, o medidas de actuación alternativas, tras una correcta valoración de ventajas e inconvenientes.	A16 B1 B2
Demstrar una actitud proactiva y tener capacidad de expresarse correctamente para transmitir ideas y/o comunicar de forma educada, comprensible y razonada su interpretación, u opinión, sobre determinadas cuestiones relacionadas con distintos aspectos de la gestión en las organizaciones.	B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B13 B14 B15 B16 B17 B18

Contidos

Tema

CAPÍTULO I: FUNDAMENTOS DE TEORÍA DE LA ORGANIZACIÓN	
(*)CAPÍTULO II: EL CONTEXTO DE LAS ORGANIZACIONES	(*)
(*)CAPÍTULO III: ARQUITECTURA ORGANIZATIVA	(*)
(*)CAPÍTULO IV: COMPORTAMIENTO ORGANIZACIONAL Y PROCESOS ORGANIZATIVOS	(*)
(*)CAPÍTULO V: DEDARROLLO ORGANIZACIONAL	(*)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	28	28	56
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	15	30
Presentacións/exposicións	2	4	6
Titoría en grupo	2.5	5	7.5
Probas de resposta curta	2	31	33
Traballos e proxectos	0.5	17	17.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución e presentación de exercicios/cuestións/traballos por parte do alumno tanto de maneira individual como en grupo baixo a proposta, orientación e supervisión do profesor.
Presentacións/exposicións	Presentación e exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Titoría en grupo	Titorías en grupo reducido. Reunións que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento, desenvolvemento e supervisión de actividades da materia no proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Titoría en grupo Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba obxecto de avaliación continua. Consiste na resolución, de maneira individual ou en grupo, de cuestións expostas, orientadas e supervisadas polo profesor sobre a materia. Avaliarase a participación do alumno e a comprensión da materia.	20
Presentacións/exposicións	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).	15
Probas de resposta curta	Proba para avaliar os coñecementos adquiridos polo alumno sobre a materia. A resposta debe ser breve.	50
Traballos e proxectos	Realización por parte do alumno dun traballo escrito sobre un tema concreto.	15

Outros comentarios sobre a Avaliación

A descrición desta guía esta pensada para a modalidade presencial. A nota obtida polo alumno na parte presencial terá vixencia para as convocatorias ás que dá dereito a matrícula de cada curso académico.

*A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar en grupo, etc.

Bibliografía. Fontes de información

Argyris, C., **On organizational learnig**, 1994,

Hodge, B.J., et al, **Teoría de la organización, un enfoque estratégico**, 1998,

Cabanelas, J., **Teoría de la organización y diseño**, 2010,

Trátase de bibliografía básica sobre teoría e casos da materia.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, aportarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Análise contable**

Materia	Análise contable			
Código	004G020V01601			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Garcia Llorens, Luis Vicente			
Profesorado	Garcia Llorens, Luis Vicente Gonzalez Garcia, Jose Sanchez Alonso, Felix Vila Losada, Miguel Angel			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
A15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
B19	Motivación pola calidade e mellora continua

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

(*)	A6	B1
	A7	B2
	A8	B3
	A10	B4
	A12	B5
	A13	B6
	A15	B8
	A16	B9
		B10
		B11
		B13
		B14
		B19
(*)	A6	B1
	A7	B2
	A8	B3
	A9	B4
	A10	B5
		B6
		B7
		B8
		B9

Contidos

Tema	
1. El Análisis Financiero	1. El Análisis Financiero Introducción La Información Económico-Financiera Fundamentos Objetivos
2. Los Estados Financieros	2. Los Estados Financieros Balance Resultados Estado de Cambios en el Patrimonio Estado de Flujos de Tesorería Memoria
3. Consolidación de Estados Financieros	3. Consolidación de Estados Financieros Introducción El Control Societario Los Procedimientos de Consolidación
4. La Opinión de Auditoría	4. La Opinión de Auditoría Introducción Las Normas de Auditoría El Informe de Auditoría
5. El Análisis Económico-Financiero	5. El Análisis Económico-Financiero Introducción Instrumentos y Técnicas del Análisis Detección de Prácticas de Distorsión de la Información Financiera Cálculo y Evaluación de la Rentabilidad Cálculo y Evaluación del Riesgo Predicción de la Insolvencia Empresarial y la Calificación de Títulos La Calificación de Títulos
6. Los Mercados de Capitales: Información,	6. Los Mercados de Capitales: Información, Gobierno y Responsabilidad Corporativa Introducción La Eficiencia de los Mercados Financieros La incidencia de la información financiera en los Mercados Financieros El Gobierno Corporativo La Responsabilidad Corporativa

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	22.5	67.5	90
Titoría en grupo	7.5	22.5	30
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	3	3	6
Sesión maxistral	45	48	93

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	(*)Proposta de exercicios prácticos en grupo de laboratorio reducido como complemento de la explicación teórica dos contidos de la materia. Resolución conxunta cos alumnos e atención personalizada do docente. Resolución de dúbidas aos alumnos e consideración, cando cumpra, de ferramentas informáticas.
Titoría en grupo	(*)Aprendizaxe a partir do material e tarefas propostos aos alumnos, supervisando a súa aprendizaxe autónoma en grupos de laboratorio e *tutorías *personalizadas. *Comprobación de avances co docente.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	(*)Control do proceso de aprendizaxe de los alumnos e avaliación do coñecemento en grupos reducidos a partir de actividades propostas polo profesor e a súa resolución e interacción cos alumnos. Posibilidade de avaliación de coñecementos e habilidades
Sesión maxistral	(*)Exposición no aula por parte do profesor del profesor dos contidos máis relevantes, a partir da base de material docente puesto a disposición dos alumnos en plataforma y bibliografía indicada.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Aprendizaxe a partir do material e tarefas propostos aos alumnos, supervisando a súa aprendizaxe autónoma en grupos de laboratorio e tutorías personalizadas. Comprobación de avances co docente.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Titoría en grupo	Evidencias de aprendizaxe a través dun conxunto de actividades propostas ao alumno para consolidar o seu proceso de aprendizaxe durante o curso académico e avaliadas en grupo reducido con carácter voluntario. Avaliación de habilidades de traballo en grupo e adaptación a contornas de traballo con especial énfasis no comportamento social	30
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuatrimestre, sobre a adquisición de competencias da materia. Esíxese un nivel mínimo obligatorio para superar a convocatoria	70

Outros comentarios sobre a Avaliación

La nota obtenida en la parte presencia tendrá vigencia para las convocatorias a las que da derecho cada curso académico

Bibliografía. Fontes de información

Crespo Miguel Angel, **Información Financiera y análisis de estados financieros**, 2ª Edición,
 Bergevin, P, **Financial Statement Analysis**,
 Rees, B, **Financial Analysis**,
 Resvine, Collins and Johnson, **Financial Reporting and Analysis**, 3ª Edición,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Contabilidade financeira II/O04G020V01401
 Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

DATOS IDENTIFICATIVOS**Contabilidade de custos**

Materia	Contabilidade de custos			
Código	004G020V01602			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Gonzalez Sanchez, Maria Beatriz			
Profesorado	Gonzalez Sanchez, Maria Beatriz Lopez-Valeiras Sampedro, Ernesto Vila Losada, Miguel Angel			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Esta asignatura tiene como objeto básico el tratamiento de la información para la valoración de las existencias, la planificación y el control de la actividad de las organizaciones y la información contable para el proceso de toma de decisiones. La materia está orientada básicamente sobre empresas industriales, en su ámbito interno, con el análisis del proceso productivo de la empresa. Competencias			

Competencias de titulación

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección
A2	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
A15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
B17	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
B18	Compromiso ético no traballo

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
(*)Identificar as características dos ámbitos interno e externo da empresa, así *comode os modelos contables relacionados cos mesmos.	A1 A2 A6 A7
(*)Recoñecer aos usuarios da información e os seus particulares *necesidades informativas.	A1 A2 A6 A7

(*)Diferenciar os distintos factores de produción segundo a súa natureza, función,comportamento e posibilidades de *atribución ao *output final.	A1 A2 A6 A7 A12 A14	
(*)Analizar o modo de *gestionar, medir e valorar o emprego dos recursos materiais *yhumanos da empresa.	A1 A2 A6 A7 A12 A14	B1 B10
(*)Interpretar os custos indirectos de fabricación a través das seccións e unidades *deobra.	A1 A2 A6 A7 A12 A14	
(*)Aplicar o concepto de imputación racional de custos.	A1 A2 A6 A7 A12 A14	
(*)Aplicar os diferentes procedementos para realizar os *repartos primario e *secundariode custos.	A1 A2 A6 A7 A12 A14	
(*)Organizar a información obtida *previamente e formular propostas para *eldesarrollo dun modelo de imputación de custos aos produtos	A1 A2 A6 A7 A12 A14 A16	B1 B2 B10 B11
(*)Aplicar modelos *contables de custos sobre a base da realidade empresarial *aanalizar.	A1 A2 A6 A7 A12 A14 A15 A16	B1 B2 B3 B10 B11 B13 B14
(*)Aplicar técnicas *presupuestarias para a *planificación da actividade da empresa	A1 A2 A6 A7 A12 A14	B1 B13 B14
(*)Desenvolver modelos de custos *estándares e determinar as desviacións, así como *suexplicación.	A1 A2 A6 A7 A9 A11 A12 A14	B1 B13 B14

(*)Construír un sistema de información para tómaa de decisións.

A1 B1
A2 B2
A6 B3
A7 B10
A9 B11
A11 B13
A12 B14
A14
A15
A16

(*)Reproducir os modelos de custos en organizacións non industriais

A1 B1
A2 B2
A6 B3
A7 B10
A9 B11
A11 B13
A12 B14
A14 B17
A15 B18
A16

(*)Desenvolver un sistema de custos para unha contorna empresarial concreto

A1 B1
A2 B2
A6 B3
A7 B10
A9 B11
A11 B13
A12 B14
A14 B17
A15 B18
A16

Contidos

Tema

(*)1. Introducción ao custo. Conceptos básicos	(*)1.1. Introducción: *Delimitación conceptual, *Contabilidade financeira *versus Contabilidade de custos e de xestión 1.2. Concepto de custo 1.3. Clasificación dos custos 1.4. Ciclo de análise do custo 1.5. Sistemas de enlace entre a *contabilidade interna e externa 1.6. Elementos integrantes do custo 1.7. Estrutura de custos e ingresos
(*)2. O comportamento dos custos	(*)2.1. Introducción 2.2. Custos fixos 2.2.1. Imputación racional 2.3. Custos *semifijos e *semivariáveis 2.4. Custos *variables 2.5. Métodos de separación de custos fixos e *variables
(*)3. Os Custos de Materiais	(*)3.1. Concepto e clasificación 3.2. O control dos materiais 3.3. Entradas e saídas de almacén. Valoración 3.4. *Problemática *contable e física do almacén 3.5. Outras técnicas de xestión de materiais
(*)4. O custo de persoal	(*)4.1. Concepto e clasificación 4.2. Tratamento *contable do custo de persoal 4.2.1. *Delimitación dos compoñentes do custo de persoal 4.2.2. Rexistro de tempos 4.2.3. Valoración de salarios 4.2.4. *Asignación dos custos de persoal aos produtos 4.3. Sistemas de *remuneración por rendementos 4.4. A curva de aprendizaxe
(*)5. Os custos indirectos de produción.	(*)5.1. Concepto e clasificación 5.2. *Problemática da imputación de custos indirectos 5.3. Seccións 5.4. Métodos de *subreparto entre seccións interrelacionadas 5.5. Exemplo de imputación por seccións
(*)6. O custo de oportunidade dos *recursos financieros. Os custos do *periodo	(*)6.1. Introducción 6.2. Fontes de financiamento propias 6.2.1. Capital 6.2.2. *Autofinanciación 6.3. Fontes de financiamento alleas 6.4. Custo medio ponderado de capital 6.5. Aspectos *contables do custo financeiro de oportunidade 6.6. Definición, clasificación e tratamento *contable dos *costes comerciais 6.7. Definición e tratamento *contable dos custos de administración
(*)7. O sistema de custos *variables	(*)7.1. Introducción 7.2. Modelo de custos e marxés 7.3. Vantaxes e inconvenientes 7.4. Custos *variables *vs Custos completos 7.5. Exemplo
(*)8. A produción múltiple: Producción común *y produción conxunta	(*)8.1. Produción múltiple, común e conxunta 8.2. Métodos de separación de custos conxuntos baseados en custos reais 8.3. Métodos de separación de custos conxuntos baseados en *costes alternativos 8.4. *Asignación *contable de custos conxuntos: *subproductos e *residuos 8.5. *Asignación *contable de custos conxuntos: *desperdicios 8.6. *Asignación *contable de custos conxuntos: produtos *imperfectos *y defectuosos 8.7. Exemplo

(*)9. Os custos por ordes de traballo ou pedido	(*)9.1. Introducción9.2. Definición e características9.3. *Afectación e imputación de custos ás ordes de fabricación9.4. Axuste dos custos *subaplicados ou *sobreaplicados
(*)10. Os custos por procesos	(*)10.1. Conceptos básicos10.2. Producción equivalente10.3. Custos *unitarios10.4. *Problemática das unidades perdidas10.4.1. Formulación xeral10.4.2. Recuperación de materiais e límite de tolerancia10.5. *Ficha de custos
(*)11. Sistema de custos baseado nas actividades(*ABC)	(*)11.1. Introducción11.2. As actividades11.3. Clasificación das actividades11.4. *Inductores: de custos e actividades11.5. Proceso de *asignación de custos no *ABC
(*)12. A *contabilidade de custos para tómaa *dedecisiones. O modelo Custo-Volume-Beneficio(*C-*V-*B)	(*)12.1. Hipóteses básicas na análise *C-*V-*B12.2. Formulación do modelo12.3. A marxe de seguridade12.4. Combinación de produtos12.5. Análise de sensibilidade12.6. Toma de decisións
(*)13. Custos *predeterminados (I). O orzamento	(*)13.1. Introducción: A *planificación e o orzamento13.2. Clasificación dos orzamentos13.3. O orzamento *integral13.3.1. Orzamento *operativo13.3.2. Orzamento de investimentos13.3.3. Estados financeiros *previsionales13.4. Control *presupuestario
(*)14. Custos *predeterminados (*II). O *costeestándar	(*)14.1. Introducción: Control *presupuestario14.2. Custo *estándar14.3. Desviacións14.3.1. Desviacións en *MP14.3.2. Desviacións en *MOD14.3.3. Desviacións en *CIF14.3.4. Desviacións en mestura
(*)15. O custo en empresas non industriais	(*)15.1. Organizacións de servizos, en xeral.15.2. Organizacións de servizos financeiros15.3. Organizacións sanitarias15.4. Organizacións non *lucrativas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	37	60	97
Prácticas en aulas de informática	30	50	80
Titoría en grupo	8	16	24
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	20	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición en el aula, por parte del docente, de los contenidos más relevantes y de mayor dificultad conceptual. Control del aprendizaje.
Prácticas en aulas de informática	Propuesta de ejercicios en los que el alumno desarrolla, individualmente y con hoja de cálculo, la resolución de los casos planteados. Supervisión y asistencia del docente.
Titoría en grupo	Control tutorial del proceso de aprendizaje del alumno. Repaso teórico-práctico de los contenidos impartidos. Exposición y resolución de dudas en grupos reducidos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	(*)Propuesta de ejercicio teórico práctico a resolver por el alumno

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	
Titoría en grupo	
Prácticas en aulas de informática	
Resolución de problemas e/ou exercicios	

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	(*)Evidencias del aprendizaje teórico a través de la realización de algunas actividades en el aula.	10
Prácticas en aulas de informática	(*)Evidencias del aprendizaje práctico a través de la resolución de las cuestiones que se proponen al alumno durante el curso, para consolidar su proceso de aprendizaje en la materia.	15
Titoría en grupo	(*)Evidencias del aprendizaje práctico a través de la resolución de las cuestiones que se proponen al alumno que trabajará en grupo	5

Resolución de
problemas e/ou
ejercicios

(*)Resolución de una prueba escrita presencial, al final del cuatrimestre, sobre la adquisición de competencias de conocimiento, destreza en la práctica y la adaptación a nuevas situaciones.
Se exige un nivel mínimo en teoría y práctica para superar la convocatoria.

70

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección estratéxica internacional**

Materia	Dirección estratéxica internacional			
Código	O04G020V01603			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	del Rio Rama, Maria de la Cruz			
Profesorado	del Rio Rama, Maria de la Cruz			
Correo-e	delrio@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	El proceso acelerado de globalización del sistema económico mundial está originando importantes consecuencias para la actividad de las empresas, que se ven obligadas cada vez más a actuar en mercados internacionales. Por ello, es preciso estudiar y conocer los factores que conducen a esa globalización y sobre todo las estrategias más adecuadas para hacer frente a tales situaciones. Entender y elegir la estrategia de entrada en los mercados exteriores, conocer la localización de las actividades de la cadena de valor, ver las estrategias de comercialización de los productos o servicios y analizar la gestión de la distancia cultural entre países son algunos de los objetivos de esta materia.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección
A2	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
A3	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
A4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
A5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
A11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
B15	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

B16 Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas

B18 Compromiso ético no traballo

B19 Motivación pola calidade e mellora continua

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Tener conocimiento, y comprender, los fundamentos de las áreas funcionales de la empresa para disponer de una visión de la organización en el contexto económico globalizado y del tipo de decisiones específicas en los aspectos básicos en la gestión de la internacionalización.	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7	
Aplicar los procedimientos de análisis y conocimientos adquiridos a la resolución de problemas/cuestiones concretas, tanto a nivel estratégico como operativo, en el ámbito del comercio internacional.	A8 A9 A10 A11 A12	
Tener capacidad para buscar, identificar, filtrar y analizar datos relevantes que pueden afectar a las distintas decisiones que pueda adoptar la empresa en su estrategia de internacionalización, para interpretar su importancia en términos de defender o criticar distintas posturas, o medidas de actuación alternativas tras una correcta valoración de ventajas e inconvenientes.	A15 A16	B1 B2 B3
Demostrar una actitud proactiva y tener capacidad de expresarse correctamente para transmitir ideas y/o comunicar de forma educada, comprensible y razonada su interpretación, u opinión, sobre determinadas cuestiones relacionadas con distintos aspectos de la gestión empresarial.		B4 B5 B8 B9 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B19

Contidos

Tema

Tema 1. Conceptos básicos del comercio internacional: razones para la internacionalización

Tema 2. La estructura de la empresa ante el comercio exterior

Tema 3. Competencia global: factores y estrategias

Tema 4. Estrategias de entrada en mercados exteriores

Tema 5. La dirección de las empresas multinacionales

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.5	0	22.5
Estudo de casos/análises de situacións	12.5	0	12.5
Seminarios	3	0	3
Titoría en grupo	2	0	2
Presentacións/exposicións	6	10	16
Probos de resposta curta	2	50	52
Traballos e proxectos	2	40	42

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte del profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices del trabajo, ejercicios o proyectos a desarrollar por el estudiante.

Estudio de casos/análisis de situaciones	El profesor planteará estudios de casos múltiple contemporáneos con un enfoque inductivo y parcialmente deductivo que serán analizados por el alumno tratando de dar respuesta a las cuestiones que en él se planteen para su posterior puesta en común.
Seminarios	Se pretende transmitir a los alumnos conocimientos y herramientas prácticas, mediante la presencia de profesionales de la empresa e instituciones relacionadas con el comercio internacional.
Tutoría en grupo	Tutorías en grupo reducido. Reuniones que el alumno mantiene con el profesorado de la asignatura para asesoramiento, desarrollo y supervisión de actividades de la asignatura en el proceso de aprendizaje.
Presentacións/exposiciones	Exposición oral por parte del alumnado de un tema concreto o de un trabajo (previa presentación escrita).

Atención personalizada

Metodologías Descripción

Tutoría en grupo	Tiempo reservado para orientar, atender y resolver dudas del alumno en su proceso de adquisición de las competencias de la materia.
------------------	---

Avaliación

	Descripción	Cualificación
Presentacións/exposiciones	Exposición oral por parte del alumnado de un tema concreto o de un trabajo (previa presentación escrita).	20
Pruebas de respuesta curta	Prueba para evaluar los conocimientos adquiridos por el alumno sobre la materia. La respuesta debe ser breve.	60
Traballos e proxectos	Realización por parte del alumno de un trabajo escrito sobre un tema concreto.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Segunda convocatoria: la evaluación continua alcanzada durante el cuatrimestre se guarda para la convocatoria de junio del presente curso académico.

Alumnos que no siguen evaluación continua: Examen final de toda la materia que representa el 100% de la nota.

Bibliografía. Fontes de información

Guerras Martín y Navas López, **La dirección estratégica de las empresas**, 4, Jarrillo, J. C., **Estrategia internacional. Más allá de la exportación**, 1, Guisado Tato, M., **Internacionalización de la empresa: estrategias de entrada en los mercados extranjeros**, 1, García Berrio Hernández, A., **Internacionalización y competitividad en la economía española: factores relevantes para la empresa**, 1,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Investigación comercial/O04G020V01701

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Decisiones de investimento/O04G020V01402

Dirección comercial II/O04G020V01502

Dirección estratéxica/O04G020V01503

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa las líneas de actuación que se deben llevar a cabo con el alumno en la materia y se concibe de forma flexible. En consecuencia, puede requerir reajustes a lo largo del curso académico promovidos por la dinámica de la clase y del grupo de destinatarios real o por la relevancia de las situaciones que pudiesen surgir.

Asimismo, se aportará al alumnado la información y pautas concretas que sean necesarias en cada momento del proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Valoración de activos**

Materia	Valoración de activos			
Código	004G020V01604			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Barajas Alonso, Angel Antonio			
Profesorado	Barajas Alonso, Angel Antonio Mareque Alvarez-Santullano, Maria Mercedes			
Correo-e				
Web	http://webs.uvigo.es/abarajas			
Descrición xeral	Se abordarán modelos de valoración de activos tanto de renta fija como variable.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección
A2	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
A5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
A11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
B15	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Poseer y comprender conocimientos sobre valoración	A1 A2 A5 A6 A7	B1 B2 B13
Aplicar los conocimientos a posibles situaciones profesionales en el ámbito de la valoración económica de activos.	A8 A9 A10 A11 A15 A16	B1 B2 B3 B13 B14 B15
Reunir e interpretar datos relevantes para emitir juicios sobre la valoración de activos	A9 A10 A11 A12 A15 A16	B2 B11 B12 B13 B15
Transmitir información y resultados de valoración de activos	A5 A6 A7 A8 A10 A12	B3 B4 B5 B6 B7 B13

Contidos

Tema	
1. Introducción a la valoración de activos financieros.	1. Introducción a la valoración de activos financieros.
2. Consideración del riesgo para la valoración.	2. Consideración del riesgo para la valoración.
3. Fundamentos de la Teoría de Carteras (CAPM).	3. Fundamentos de la Teoría de Carteras (CAPM).
4. Cálculo de los elementos de riesgo y el coste de la financiación.	4. Cálculo de los elementos de riesgo y el coste de la financiación.
5. Estimación de Flujos de Caja.	5. Estimación de Flujos de Caja.
6. Estimación de tasas de crecimiento.	6. Estimación de tasas de crecimiento.
7. Modelos de valoración de activos.	7. Modelos de valoración de activos.
8. Valoración de renta fija.	8. Valoración de renta fija.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.6	10	32.6
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	20	35
Metodoloxías integradas	5	20	25
Probas de resposta curta	1.4	9.5	10.9
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	6	20	26
Traballos e proxectos	0.5	20	20.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Metodoloxías integradas	Aprendizaxe colaborativa: Enfoque interactivo de organización do traballo na aula no cal os alumnos son responsables da súa aprendizaxe e da dos seus compañeiros nunha estratexia de corresponsabilidade para acadar metas e incentivos de grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Resolución de problemas e/ou exercicios	Aprendizaje a partir del material y tareas propuestos a los alumnos, supervisando su aprendizaje autónomo y tutorías. Retroalimentación con el docente. Supervisión de los trabajos y proyectos en grupo.
Metodoloxías integradas	Aprendizaje a partir del material y tareas propuestos a los alumnos, supervisando su aprendizaje autónomo y tutorías. Retroalimentación con el docente. Supervisión de los trabajos y proyectos en grupo.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Aprendizaje a partir del material y tareas propuestos a los alumnos, supervisando su aprendizaje autónomo y tutorías. Retroalimentación con el docente. Supervisión de los trabajos y proyectos en grupo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	valoración de la participación activa por medio de preguntas e intervenciones en las sesiones.	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	se valorará la realización del trabajo.	5
Metodoloxías integradas	se valorará el conocimiento adquirido por todos los miembros del grupo.	10
Probas de resposta curta	se valorarán los conocimientos relacionados con la materia a partir de pruebas de respuesta breve.	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	se valorará la realización del trabajo, el planteamiento de la resolución y los resultados obtenidos.	40
Traballos e proxectos	se valorará la presentación, los contenidos y los resultados.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para la convocatoria de julio se realizará un examen que sustituye las pruebas de respuesta corta (30%) y las pruebas prácticas, de ejecución de tareas reales y/o simuladas (40%). El resto de la nota corresponderá a lo obtenido en los restantes apartados.

La concreción de las actividades a realizar dependerá en gran medida del número de alumnos, tamaños de los grupos, etc

Bibliografía. Fontes de información

Damodaran, A., **Investment Valuation**, Wiley & Sons, 1996,
 Fernández, P, **Guía rápida de valoración de empresas**, Gestión 2000, 2005,
 Bodie, Z.; Merton, R., **Finanzas**, Pearson Educación, 200,
 Ferrando, et al., **Teoría de la financiación I : modelos CAPM, APT y aplicaciones**, Pirámide, 2005,
 Pisón Fernández, I., **Dirección y Gestión Financiera de la Empresa**, Piramide, 2001,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Planificación financeira/O04G020V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Decisións de investimento/O04G020V01402

Decisións de financiamento/O04G020V01501

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa las líneas de actuación que se deben llevar a cabo con el alumno en la materia y se concibe de forma flexible. En consecuencia, puede requerir reajustes a lo largo del curso académico promovidos por la dinámica de la clase y del grupo de destinatarios real o por la relevancia de las situaciones que pudiesen surgir. Asimismo, se aportará al alumnado la información y pautas concretas que sean necesarias en cada momento del proceso formativo.